

тності її обслуговувати. Тобто поряд з кількістю населення, слід враховувати територіальні розміри дільниці. Також необхідно закріпити за дільничними офіцерами поліції засоби індивідуального захисту, під час виконання ним професійних обов'язків. Розробити та запровадити в практичну діяльність принципи та основи побудови стабільних комунікативних відносин з населенням, що гуртуються на взаємній допомозі, співпраці та довірі, проводити відповіді навчальні заходи із залученням іноземних представників.

Одержано 23.04.2019

★

УДК 349.3(477)

Євген Костянтинович Соломаха,

ад'юнкт Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ

Сучасна соціально-економічна та політична ситуація, яка склалась в нашій країні протягом останніх п'яти років, обумовила появу цілої низки проблем у сфері соціального захисту громадян, вирішення яких має важливе стратегічне значення для подальшого розвитку української держави. Варто відзначити, що соціальний захист за своєю природою є явищем складним та включає в себе багато елементів, серед яких особливе місце посідає державне соціальне страхування. Згідно із законодавством України виділяють два різновиди соціального страхування: 1) обов'язкове (державне пенсійне страхування; державне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами зумовленими похованням; державне медичне страхування; державне страхування на випадок безробіття; державне страхування від нещасного випадку на виробництві); 2) добровільне (медичне та пенсійне страхування) [1, с. 311]. Що ж стосується останнього, то добровільне соціальне страхування формується і ще не набуло значного поширення в Україні, однак воно має стратегічну перспективу. В усі часи існують групи людей, які не очікують від держави на-

лежного соціального захисту і забезпечують його самотужки. Однак таких людей, є достатньо обмежена кількість. Очікування людей, що потребують соціального захисту, є різні, але багато із них розуміють, що держава, за влучним висловом Ч. Мюррея, «може дати їм набагато більше, ніж просто можливості, але також може не дати нічого, крім можливостей» [2]. Тож в рамках нашого дослідження нас більше цікавить саме загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

В науковій літературі загальнообов'язкове державне соціальне страхування зазвичай розуміють як цілісну систему прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також за рахунок бюджетних та інших джерел згідно з чинним законодавством [3, с. 46]. Як справедливо зазначає Ю. А. Романовська, необхідність соціального страхування зумовлено такими причинами: наявністю осіб, які не можуть за рахунок заробітної плати підтримувати мінімальний життєвий рівень з погляду на певні обставини; наявністю громадян, що є дієздатними, але не мають можливості реалізувати цю дієздатність [4, с. 85].

Не можна також не погодитись із точкою зору П. Д. Пилипенка, який пише, що метою загальнообов'язкового державного соціального страхування є страховий захист від настання різноманітних соціальних ризиків, насамперед таких, як втрата працездатності через хворобу, нещасний випадок, старість, втрата роботи тощо. Виплата страхових сум здійснюється за рахунок грошових фондів, які формуються шляхом сплати страхових внесків роботодавцем та працівниками, а також за рахунок бюджетних та інших джерел, визначених законом. Соціальне страхування включає не лише грошові виплати та компенсації, а й певні послуги з лікування, реабілітації та профілактики [5, с. 96]. Українська система соціального захисту включає в себе накопичувальну систему соціального страхування, яка базується на внесках. Тобто загальнообов'язкове державне соціальне страхування здійс-

снюється позабюджетними страховими фондами, які є страховиками з окремих видів соціального страхування. Вони беруть на себе зобов'язання формувати доходи і надавати застрахованим особам матеріальне забезпечення та соціальні послуги у зв'язку з настанням страхових випадків [6, с. 133].

Таким чином, можна констатувати, що загальнообов'язкове державне соціальне страхування, беззаперечно, можна вважати одним із ключових елементів соціального захисту працівників, адже в сучасних умовах для людини існує досить багато ризиків втратити джерела доходів, що може згубно відзначитись на соціально-економічному положенні як самої особи, так і її родини. А відтак, даний вид страхування є важливою гарантією захисту прав та свобод людини та вселяє в неї «віру у державу та завтрашній день».

Список бібліографічних посилань

1. Майовець Є. Й., Павлова Л. О. Аналіз структурних елементів системи соціального захисту населення в Україні. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23. С. 308–313.
2. Murray Ch. In Pursuit of Happiness and Good Government. New York, 1988. 58 p.
3. Калашников С. В. Теоретичні аспекти формування соціальної сфери в сучасних економічних умовах. *Ефективна економіка*. 2016. № 1. С. 46–52.
4. Романовська Ю. А., Солоненко Л. В. Державне соціальне страхування як форма соціального захисту населення України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 16, ч. 2. С. 84–87.
5. Пилипенко П. Д. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. Вид. 3-тє, змін. і допов. Київ : Істина, 2012. 232 с.
6. Колосок А. М. Соціальне страхування в контексті становлення соціального діалогу. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 3 (81). С. 129–135.

Одержано 23.04.2019

★